

Verslag Gemeentelijke ErfgoedCommissie Kortenberg (Geck!) 26 februari 2019

Aanwezig: Chris Borgions, Lien Beets, Danny Claes , Kristien Hermans, Paul Van Leest, Walter Sevenants, Henri Vannoppen

Verontschuldigd: Nele Beyens, Johan Bonnast, Johan Grootaers

Werking erfgoedcommissie

- Goedkeuring verslag vergadering 9 januari 2019

Het verslag wordt door de leden goedgekeurd.

Actie: Walter bezorgt definitief verslag aan Lien en Lien plaatst deze op www.kortenberg.be

Bestuur & beleid

- Samenstelling Gemeentelijke Erfgoedcommissie Kortenberg 2019-2024:

Afgevaardigden van gespecialiseerde verenigingen:

- Walter Sevenants (Erfgoedhuis Kortenberg vzw – sector archeologie)
- Danny Claes (Erfgoedhuis Kortenberg vzw – sector heemkunde)
- Paul van Leest (Natuurpunt Kortenberg)
- Landbouwwaad van Kortenberg: nog te bepalen

Externe deskundigen:

- Nele Beyens (architect – stedenbouwkundige)
- Chris Borgions (lic. Middeleeuwse geschiedenis)
- Kristien Hermans (architect – monumentenzorg)
- Henri Vannoppen (dr. Moderne geschiedenis)

Afgevaardigde van de ambtenaren:

- Lien Beets (dienst Ruimtelijke Ordening)

Afgevaardigde van het CBS:

- Kristien Hermans (schepen van ruimtelijke ordening, grond- en woonbeleid, duurzame ontwikkeling en klimaat, personeelsbeleid)

Voorzitter: Walter Sevenants

Ondervoorzitter: Nele Beyens

Secretaris: Lien Beets (dienst RO)

Actie: Lien Beets en Kristien Hermans leggen de samenstelling van de Gemeentelijke Erfgoedcommissie Kortenberg ter goedkeuring voor aan de gemeenteraad.

Notuleren van de vergadering: Paul van Leest stelt zich kandidaat voor het notuleren van de vergadering.

- IOED voorstel Interleuven

Interleuven heeft een aanbod gedaan aan de gemeenten voor oprichting en deelname aan een Intergemeentelijke Onroerend ErfgoedDienst (IOED). Zowel de gemeentelijke administratie als het CBS vragen hiervoor het advies aan de Geck!

Interleuven zal op 19 maart 2019 hun voorstel komen toelichten aan het CBS.

In het memorandum 2019-2024 adviseert de Geck! de deelname van de gemeente Kortenberg aan een IOED. De toegevoegde waarde voor Kortenberg ligt vooral in de uitvoerende ondersteuning, o.a. bouwhistorische opnames & waardering van code 2 & 3 gebouwen/architecturale gehelen i.f.v. pre-adviezen van de Geck!, opstellen en coördineren van restauratiedossiers van eigen patrimonium (vb. abdijpark, kerken, ...), integratie van erfgoed binnen nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen, organisatie van ontsluiting & publiekswerking.

Enkele aandachtspunten:

- Binnen het werkingsgebied van InterLeuven zijn 3 IOEDs actief:
 - WINAR (Haacht, Rotselaar, Holsbeek)
 - De Merode (Aarschot, Scherpenheuvel-Zichem, Diest, ...)
 - Portiva (Bierbeek, Hoegaarden, Tienen, Glabbeek, Linter)
 - Enkele jaren geleden heeft Regionale Landschappen Dijleland een vergelijkbaar aanbod gedaan.
 - Een andere te overwegen optie bestaat erin om met (minimum 3) naburige gemeenten zelf een IOED op te richten. Zo groepeert De Groene Vallei al de gemeenten Kortenberg, Herent, Kampenhout en Steenokkerzeel. Synergie tussen natuur & cultuur zijn zeker mogelijk.
 - Duidelijke formulering van de dienstverlening, organisatie & financiering
 - Adviserend, uitvoerend, ... ?
 - Opgesplitst naar eigen patrimonium/projecten enerzijds en de burgers anderzijds
 - M.b.t. naar gemeentelijke dienstverlening (burgerzaken/leren/werken, woon&leefomgeving, vrijetijd)
 - Archeologisch, bouwkundig & landschappelijk erfgoed,
 - Beslissing tot oprichting/instappen maken o.b.v. een analyse van de toegevoegde waarde voor de gemeente Kortenberg, de kostprijs & financieringsafspraken, en andere evaluatiecriteria.
- Agentschap OE "update inventaris bouwkundig erfgoed":
- De agentschap OE zal in april aan de gemeente terugkoppelen m.b.t. de ingediende dossiers.

(ver)nieuw(d)e dossiers – (pre)-advies

- [REDACTED] (code 3/nvt): pre-advies

De bouwheer wenst de villa te renoveren en in te richten als campusgebouw met onderwijsfaciliteiten en directieburelen. Dit stelt specifieke eisen naar functionaliteit, veiligheid en duurzaamheid.

Johan en Walter zijn op 29 januari ter plaatse geweest voor een bouwhistorische opname en waardering van de villa.

De villa werd gebouwd rond 1909. Net vóór WOII woedde een brand in de villa. De villa werd heropgebouwd. Eén foto geeft de toestand weer (west- en zuidgevel) van vóór WO II.

Met opmaak: Markeren

Figuur 1. Foto van de villa van vóór de brand (net voor WO II). (Bron: Erfgoedhuis Kortenberg)

Figuur 2. Foto van de huidige toestand van de west- en zuidgevel van de villa. (Foto Geck!)

Overzicht van de bouwkundige onderdelen, bouwfysische toestand en waardering:

- Exterieur
 - De buitenmuren zijn bouwfysisch in het algemeen in goede staat.

- De natuurstenen sokkel, het gelijkvloers en de 1ste verdieping zijn grotendeels origineel. Dit heeft een positieve erfgoedwaarde.
- Na de brand werden volgende elementen aangepast: uitbouw 2de verdieping, meer lijnvormige dakconfiguratie, torenmuts. Ook werden verschillende geveldoorbrekingen omgevormd van een drieledige structuur naar een éénledige structuur. Deze aanpassingen hebben een storend erfgoedwaarde.
- Schrijnwerk en glas werden vervangen, maar met behoud van kleinhouten vensters. Dit heeft een positieve erfgoedwaarde.
- Interieur:
 - Alle onderdelen dateren van na de brand. Dus geen originele onderdelen meer aanwezig uit "1909".
 - Volgende onderdelen zijn aanwezig (dateren dus van na de brand, vanaf ca. 1940): parket- & cementtegelvloeren, trap, houten lambrisering, pleisterwerk, sierschouwen, gietijzeren radiatoren, daklichten, binnenschrijnwerk.
 - Het binnenschrijnwerk is van een degelijke kwaliteit
 - De erfgoedwaarde van het interieur is indifferent neutraal, met uitzondering van het binnenschrijnwerk dat een positieve erfgoedwaarde heeft.

Krijtlijnen pre-advies Geck!:

- De erfgoedcommissie adviseert om het exterieur van de villa te restaureren naar het origineel van "1909". Dit houdt in dat
 - De originele bouwonderdelen van het exterieur behouden blijven en waar bouwfysisch noodzakelijk hersteld: gevelordonnantie, sokkel, metselwerk, buitentrappen, smeedijzeren traliewerk, natuurstenen embleem, portalen, balkons van gelijkvloers, 1ste verdieping en toren
 - De bouwonderdelen aangebracht na de brand, hersteld worden naar het ontwerp "1909": drieledige geveldoorbrekingen, schrijnwerk met kleinhout, dorpels en lateien, vakwerkbouw, variatie in dakvlakken, dakkapellen, dakbekleding, torenmuts.
- Het interieur van de villa kan volledig verwijderd en vervangen worden door nieuwbouw. Het is aan de bouwheer om te bepalen of bepaalde interieurelementen al dan niet gerecupereerd worden in het nieuw interieur (vb. binnenschrijnwerk).
- Omwille van de veiligheid, wil de bouwheer eventueel volgende aanpassingen aanbrengen aan het exterieur:
 - Zuidgevel:
 - verwijderen van het portaal, geveldoorbreking en buitentrappen;
 - verwijderen van het balkon
 - Noordgevel:
 - verwijderen van het balkon
 - vervangen van de centrale deur door een raamgeheel
 - vervangen van de linkerdeur door een raamgeheel

De erfgoedcommissie kan deze punctuele aanpassingen gedogen mits behoud van de natuurstenen buitentrappen en het dichtwerken van de geveldoorbrekingen waarbij dezelfde materialen worden toegepast dan aangrenzende delen en waarbij de vroegere profilering van deur/venster in het metselverband wordt hernomen als reminiscentie naar de toestand "1909".

- De dak- en gevelafwerking zoals voorgesteld door de bouwheer (sneldekpannen?, crepi op isolatie voor gelijkvloers en 1ste verdieping en verticale houten bordage op

crepi voor 2de verdieping & 3de verdieping toren; verwijdering van smeedijzeren traliewerk) valt niet te rijmen met het advies tot restauratie van het exterieur naar het origineel van "1909" en wordt dus door de erfgoedcommissie negatief geadviseerd.

- De erfgoedcommissie adviseert dat de bouwheer en architect zich laten bijstaan door een bouwhistoricus/restaurateur met ervaring in restauratie van architecturaal vergelijkbare villa's uit het eind van de 19de – begin van de 20ste eeuw, o.a. voor materiaal-technisch advies.

Johan en Walter werken het "pre-advies"-document af op basis van deze krijtlijnen van de erfgoedcommissie, sturen dit eerst naar de erfgoedcommissieleden ter validatie en vervolgens naar de dienst RO en het CBS, die het op hun beurt overmaken aan de bouwheer.

- EK Lelieboomgaarden kapel (code 3): renovatie

Johan bezorgt een beschrijving hoe de renovatie van deze kapel het best wordt aangepakt. Deze zal dan door Lien aan de betreffende dienst bezorgd worden.

Het bewijs zou gevonden zijn dat de kapel en bijhorende grond openbaar domein zijn en dus toebehoren aan de gemeente Kortenberg. Lien bezorgt dit aan de Geck!

- KO Abdij Veehof (code 2/2, beschermd): advies

De vorige vergunningsaanvraag werd door het vorige bestuur geweigerd omwille van de parkeerplaatsen. Nieuwe parkeerplaatsen werden voorzien aan Colomba.

Aangezien het ontwerp van het Veehof niet gewijzigd is, blijft het vorige advies van de Geck! van kracht.

Er wordt een masterplan voor de abdijsite opgesteld. De erfgoedcommissie nodigt Anno-architecten uit om dit masterplan aan de Geck! voor te stellen (actie Lien).

Lopende dossiers – stand van zaken

- EV Annonciadenstraat VK (beschermd dorpsgezicht): het verkavelingsontwerp werd afgewezen door het agentschap Onroerend Erfgoed. Lien bezorgt dit advies aan de Geck!
- KO Eikenhof/ La Chênaie (code 1) beschermingsdossier: er werden twee bezwaren ingediend. Deze worden behandeld door het agentschap Onroerend Erfgoed.
- ME VK hoek Goedestraat / Dorpsstraat, St-Antoniuskapel (code 3): de initiatiefnemer heeft haar beroep bij de provincie ingetrokken. Hierdoor wordt de afgeleverde verkavelingsvergunning terug van kracht.

Publiekswerking en ontsluiting

- Erfgoeddag 28 april 2019: Erfgoedhuis (ambachten) en kerk van Erps (glasramen)
- Archeologiedagen 16 juni 2019 13:30 – 17:00: Erfgoedhuis – workshops voor kinderen, demonstraties, expositie van kunstwerken geïnspireerd op archeologische vondsten uit Groot-Kortenberg
- OpenMonumentendag 8 september 2019

Varia

- Er is een verzoek binnen gekomen om een bijgebouw van de villa Le Manoir Leuvensesteenweg 336 (beschermd dorpsgezicht en klasse 2/1) af te breken. Dit verzoek wordt eerst naar het agentschap Onroerend Erfgoed doorgegeven.

Volgende vergadering: dinsdag 26 maart 2019 20 uur Administratief Centrum Kortenberg